

SDR säger att krisinformation måste finnas på teckenspråk

9 april 2025

Foto: SDR

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) vill att krisinformation alltid ska finnas på teckenspråk. De menar att döva ofta glöms bort vid kriser och att det kan få allvarliga följder. Nu vill de att lagen ska ändras så att alla har rätt till information, oavsett språk. Därför har de lämnat in ett remissvar på Regeringens betänkande av utredningen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig.

SDR tycker att det är bra att staten vill stärka beredskapen vid kriser. Men de lyfter fram ett viktigt problem: Döva och personer som använder svenskt teckenspråk får inte alltid information i tid, eller ens alls, när det händer något allvarligt. Under coronapandemin visade det sig att många myndigheter, regioner och kommuner misslyckades med att snabbt ge information på teckenspråk. Det saknades till exempel teckenspråkstolkning vid presskonferenser. I vissa fall fanns tolk fysiskt på plats, men bilden på tolken syntes inte i sändningen eller på webben.

Detta är ett stort problem, enligt SDR. I en kris är det livsviktigt att snabbt kunna ta del av instruktioner från myndigheterna. Om döva inte får samma chans att få information kan det bli farligt både för dem själva och för andra. SDR vill därför att lagen ändras. De menar att det ska stå tydligt att kommuner och regioner måste ge all viktig krisinformation på svenskt teckenspråk. Viktiga system som Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA), myndigheternas hemsidor och appar för krisinformation måste fungera även för döva och hörselskadade.

Det räcker inte med information i efterhand. Vid akuta händelser måste information på teckenspråk finnas i realtid – alltså direkt när det händer. SDR föreslår till exempel att TV-sändningar alltid ska ha tolk, och att myndigheternas digitala kanaler erbjuder filmer eller liveöversättningar till teckenspråk. De tycker också att kommuner och regioner behöver utbilda sin personal om hur man möter döva i en kris, och att kriscentrum ska ha personal med kunskap om dövas behov. Dessutom vill de att kommuner samarbetar med organisationer för döva när de planerar sin beredskap.

Bakgrunden till SDR:s uttalande är en statlig utredning som föreslår bättre ansvar och regler för hur kommuner och regioner ska agera vid fredstida kriser och höjd beredskap. SDR tycker att förslagen är bra, men vill lägga till ett tydligt krav: Att döva inte glöms bort. De hänvisar också till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Där står det att alla ska ha lika rätt till information, även i krissituationer. SDR uppmanar därför regeringen att se till att rätten till teckenspråk finns med i lagstiftningen.

Avslutningsvis betonar SDR att ingen ska lämnas utanför i en kris. Alla, oavsett språk eller funktionsvariation, har rätt att kunna skydda sig själva och andra – med hjälp av tydlig, tillgänglig och snabb information.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com